

Vandløbsmøde den 18. januar 2024 af Sønderjyske Vandløb i samarbejde med Aabenraa-kommune

Vedligeholdelse i året, der gik og året, der kommer v/ Anders K. Skau, Aabenraa Kommune

Anders K. Skau er tilsynsførende i marken samt har administrative opgaver.

Vedligeholdelse - nogle gange udfordringer med vand på arealerne op til vandløbet og dermed tilgangen til vandløbet.

Udfordrende planter: vandpest og pindsvineknop - udfordring både ifht. vandafledning samt biodiversitet.

Træer – giver skygge - mindre grøde

Gode planter i forhold til biologi f.eks. ranunkel - her kan grødeskæring påvirke de biologiske forhold negativt.

Udover grødeskæring er der en række opgaver med tekniske anlæg - broer, sandfang, bygværker mm.

Kommune har et årshjul for vedligeholdelsesaktiviteter.

Arbejdsplan ligger på hjemmesiden, og opdateres løbende. Søg på vandløbsvedligeholdelse

Kommunen vandløbsvedligeholdelse/entreprenører er opdelt i 5 kategorier ifht. uddannelse /erfaring og vandløbets beskyttelse.

Dem, der grødeskærer tager observationer undervejs - sandpuder, træer der spærrer i vandløbet osv. De registrerer også forurening eller manglede bræmmer.

Problemer i 2023:

- Sne i januar gav mange væltede træer.
- Serverproblemer lagde giskortet ned – hvilket påvirkede entreprenørernes arbejde
- Grønå svær vedligehold pga. vand
- Meget sand efter storm

2024 - Arbejdsplan kommer på hjemmesiden i maj.

Spørgsmål:

Problemer med grøde, der hænger fast i et bygværk ved Arnå. Kommunen har ikke ret til at vedligeholde der.

Spørgsmål til om man skifter en entreprenør ved ringe arbejde – det er sket en gang.

Registrering og bundkoter med GPS – der tages nogle på Hvirlå.

Kommunen vil gerne have at man melder ind ved sand i vandløb.

Ønske om at vandløbet graves dybere – det kan man ikke pga. naturbeskyttelsesloven.

Kommunen tilbyder at komme ud og se på konkrete problemstillinger. Kontakt dem og lav en aftale.

Træer og buske langs vandløb v/ Britt Paulsen, Sønderjyske Vandløb & Anders K. Skau, Aabenraa Kommune

Træer og buske – se Britts indlæg.

Lodsejer må godt selv fjerne en grenprop med en greb o.l. MEN ikke med gravemaskine

Slåning af skråninger – ikke i samme omfang som de ældste regulativer - nu kun ved væsentlig gene - kommunens vurdering – kontakt dem.

Spørgsmål til om det ikke giver problemer med sort jord ved træer. Og hvorfor der ikke grødeskæres på brinker - vurderer det vil hjælpe på afstrømning.

Kommunen svarer, at de skal tage hensyn til Naturbeskyttelsesloven, men ofte fjerner de pil, og desuden vil de godt se på konkrete problemstillinger.

Man må ikke selv fjerne træer og buske, men må godt tage en død gren. Mere indgribende klipning skal aftales med kommunen først.

Regler: Vandløbslov og Naturbeskyttelseslov

Det klippede materiale lægges på arealerne - og tilhører lodsejer.

Tilsyn: Ved grove forseelser m fældning af træer ved vandløb: politianmeldelse af lodsejer og entreprenør. Mindre forseelser - indskærpelse.

- Bortskaffelse af afklip udføres af lodsejer. Muligheder:
  - Efterlade i bunker til biodiversitet
  - Flis eller brænde
  - Brænde det af på stedet- naturplejeaktivitet
  - I særlige tilfælde – store mængder - en anden aftale med kommunen

Et ønske fra en lodsejer om oplysning om at der er/bliver skåret - eksempel hvor bestilt gyllevogn ikke kunne køre.

Et andet ønske om altid at blive orienteret - henviser til en aftale fra et tidligere møde.

Et konkret problem med vilde roser – de må fjernes/slås til kronekant af lodsejer, men ikke ned af skråningsanlæg. Ellers tal med kommunen.

En gang fjernede kommunen grene til flis, men det var meget omkostningstungt. De kan nå mange flere km vandløb, hvis de ikke også skal flishugge det, der bliver skåret ned.

Et ønske fra en lodsejer om at grøde ikke lægges i nyslået hø. Svar: entreprenørerne lægger materialet så yderligt, som muligt med de

Ønsker man at plante træer ved vandløbet, så kontakt kommunen, de vil gerne plante for jer.

Hvordan går det med fiskene? v/ Simon Leth, Aabenraa Kommune og Louise Riemann, Sønderjyske Vandløb

Louise fortalte og viste billeder fra elfiskeri september 2023

Grønå ved Saksborg her er fjernet en spærring og lavet et styrt. I efteråret 2022.

Elfiskeri viste ørred- og lakseyngel og også gedder samt større laksefisk.

De er planer om et tilsvarende arrangement i 2024 et nyt sted.

Simon fortalte om hvordan det generelt går med fiskene.

Forskellige restaureringsprojekter giver bedre forhold for smådyr og fisk

Bestandsundersøgelser viser forbedringer for tilstand for fisk. Rigtig god i Grønå, men desværre ikke så god forbedring i Søderup Å – årsag?

Et kommende projekt ved St. Jyndevad. Et stort projekt med omlægning af åen for at skabe opgang for fisk.

Der er også et par projekter ved et par bynære skovvandløb.

Et spørgsmål til om ikke der skal opnås god økologisk tilstand i for mange vandløb - om ikke flere stærkt modificerede skulle have været taget ud af målsætningen. Mener at have erfaring med at udlægning af grus har givet ringere vandafstrømning.

Spørgsmål til hvor meget næringsstoffer påvirker vandløbets tilstand. Svaret er, at vandløb ikke er så sårbare, men det er fjerde mv.

Britt pointerer, at der er givet høringssvar til vandområdeplanerne i forhold til vandløbsmålsætningerne for vandløb, hvor målet ikke forventes at kunne nås.

Tyskland har grebet det anderledes an, men i Danmark er det den danske stat, der har sat rammerne.

Påpegning af at Søderup å er påvirket af sandvandring, spildevand og vand fra okkersøer.

Spørgsmål til hvorfor man ikke også gør noget i projekter for afvanding, både natur og afvanding burde prioriteres.

Svaret er, at vi har ifht EU regler pligt til at gøre naturtiltag, men ikke pligt til at lave tiltag for afvanding.

Tiltag vedr. forbedret afvanding skal betales af dem, der har gavn / nytte af det.

Besigtigelser og tilsyn, hvordan kan vi hjælpe hinanden? v/ Anders K. Skau, Aabenraa Kommune og Louise Riemann, Sønderjyske Vandløb

Tilbud om årligt dialogmøde med vandløbslaugene – praktisk besigtigelse – flere kommunale medarbejdere og også mulighed for deltagelse fra Sønderjyske Vandløb.

- sandaflejringer
- brink erosion
- Flaskehalse ved broer
- Stoppede sammenfaldne rør
- Træer og buske
- Sandfang – forslag til placering
- Okkersøer
- Projekter, også større projekter
- Erosion af dyrkningsflader

Hjælp til tilsyn - App

Hvor finder du oplysninger om dit vandløb? v/ Simon Leth, Aabenraa Kommune

Åbenrå kommunes hjemmeside- <https://aabenraa.dk/borger/klima-natur-og-miljoe/vand/vandloeb>

<https://aabenraa.dk/borger/klima-natur-og-miljoe/vand/vandloeb/afvanding-og-vedligeholdelse/vedligeholdelse>

Overvågning foretages af staten. Men Aabenraa kommune foretager af eget initiativ fisketællinger, og har også taget prøver ved f.eks. okkersø ved Rødå.

Pausen

Opfordring fra Sønderjyske vandløb om at prøve et projekt med dobbeltprofil.

Svaret er at det kan der sandsynligvis godt opnås tilladelse til, hvis der også er naturforbedring. Men kan ikke finansieres af nuværende statsmidler.

OBS på nedstrøms arealer – f.eks. Tønder

Markvanding og indberetning v/ Claus Fink Jørgensen, Spiras / Sønderjyske Vandløb og Britt Paulsen, Sønderjyske Vandløb

Dialogmøde i december med Aabenraa kommune - 300 sager afventer behandling.
34 ud af 82 fik tilladelse til ekstra indvinding i 2023, resten afslag.

Aftale om prøvepumpning er ved at blive iværksat.

Vær obs på at arealer må vandes, når i laver forpagtningsaftaler

Husk at få indberettet til tiden.

Indberet korrekt indvindingsmængde.

Sørg for at vandingstilladelse og arealer der indberettes som vandet hænger sammen.

Bliver der tørke- prøv at søge om ekstra vandindvinding

Ønske om korte forlængelser mens fakta undersøges med prøvepumpninger.

- **Opsamling og afrunding** v/ Sønderjyske Vandløb